

Heikki Ikonen vastaajana rengin pestamista ja henkikirjoittamista koskevassa riidassa talvikäräjillä vuonna 1773

7.§.

Nimismies Johan Mandel esitti Herra Kirjanpitäjä Leonhard Aschanin viime tammikuun 29. päivänä antaman otteen edellisen vuoden henkikirjasta, jonka mukaan renki Erik Poikonen oli ollut viimeksi kuluneen vuoden Ilomantsin kirkonkylässä asuvan talollisen Risto Ikosen palveluksessa. Poikonen oli sittemmin muuttanut lokanlahtelaisen talollisen Heikki Ikosen luo, joka oli tänä vuonna ilmoittanut hänet henkikirjoituksessa. Heikki Ikosen ilmoituksen mukaan Poikonen oli ollut hänen luonaan marraskuusta tähän aikaan saakka ja vaati, että Poikonen velvoitetaan heti hänen palvelukseensa.

Heikki Ikonen esitti, että hän on jo ennen henkikirjoitusta pestannut Poikosen palvelukseensa siitä alkaen kun tämä oli eronnut aiemmasta isännästä Risto Ikosesta. Heikki Ikonen pyysi, että nimismies Mandel sallii hänen pitää renkinsä myös vastaisuudessa.

Heikki Ikonen ei ollut tullut muun väen tavoin viime joulukuun 16. päivänä pidettyyn henkikirjoitustilaisuuteen, vaan hän oli saapunut sinne muutama tunti sen jälkeen. Tästä johtuen hänen Poikosta koskevaa ilmoitustaan ei hyväksytty. Ikonen arveli, että oikeus Poikosen palvelukseen ei kuitenkaan voinut näin vähästä raueta, sillä henkikirjoitus jatkui vielä muutamia päiviä sen jälkeen.

Nimismies Mandel ei voinut kieltää sitä, että Heikki Ikonen oli pian Lokanlahden kyläkunnan tilaisuuden jälkeen saapunut henkikirjoituspaikalle ja heti tulonsa jälkeen ilmoittanut Poikosen olevan hänen renkinsä. Ikonen oli pyytänyt, että hänet itsensä viedään henkikirjaan, mutta koska lääninkirjuri oli jo aikaisemmin kirjannut Poikosen niin sitä ei voitu hänelle myöntää. Tämän johdosta Mandel uudisti väitteensä siitä, että Poikosta ei voi velvoittaa astumaan Heikki Ikosen palvelukseen.

Erik Poikonen ilmoitti itse halunsa jäädä Heikki Ikosen palvelukseen, koska hän oli jo marraskuussa pestautunut Ikoselle. Nimismies Mandel tiesi, että Poikonen oli palvellut Risto Ikosella vuotensa sekä sanoutunut siitä irti. Risto Ikonen ei voinut pestata Poikosta itselleen sen jälkeen kun tämä oli mennyt toisen palvelukseen. Mandel myönsi tämän olevan tunnettua mutta arveli, että Ikosen tekemällä pestillä ei ollut merkitystä koska hän oli laiminlyönyt asiaankuuluvassa ajassa ilmoittaa renkinsä henkikirjoituksessa. Sitä paitsi Poikonen oli ollut vapaa laissa määrätyn ajan eli seitsemän päivää Mikkelin päivän jälkeen. Tähän Poikonen huomautti, että hän oli heti Pyhäinmiestenpäivän jälkeen päättänyt palveluksensa Risto Ikoselle ja tehnyt neljän päivän kuluttua pestin vastaajan Heikki Ikosen kanssa. Näin ollen hän ei ollut vapaa yli laillisen ajan, jonka myös Heikki Ikonen vahvisti ja kertoi pestanneensa Poikosen viime marraskuun 16. päivänä.

Heikki Ikonen kutsui todistajiksi Paavo Sorsan Lokanlahdelta ja Kyrilei Maksifioffin Melaselästä, jotka hän sitoutui hankkimaan kuluvan kuukauden neljännen päivän iltapäiväksi.

Lähde

Karjalan tuomiokunnan renovoidut tuomiokirjat, Ilomantsin ja Suojärven osan talvikäräjät 2.2.1773, sivut 7-8

Heikki Ikonen vastaajana rengin pestaamista ja henkikirjoittamista koskevassa riidassa talvikäräjillä vuonna 1773

67.§.

Oikeus otti esille tämän pöytäkirjan 7.§:ssä olleen jutun, jossa nimismies Johan Mandel oli kantajana ja lokanlahtelainen talollinen Heikki Ikonen vastaajana koskien viimeksi mainitun oikeutta saada renki Erik Poikonen palvelukseensa.

Heikki Ikonen kertoi, että hän ei voinut vielä saada paikalle todistajiaan Paavo Sorsaa Lokanlahdelta ja Kyrelei Matfeoffia Melaselästä ja pyysi asian siirtämistä seuraaville käräjille.

Koska vastaaja Heikki Ikonen kutsumat todistajat Lauri Sorsa ja Kyrelei Maffeoff eivät olleet nyt paikalla niin Kihlakunnanoikeus päätti Oikeudenkäymiskaaren XVI luvun 6.§:n nojalla lykätä tämän asian seuraaville käräjille sekä määräsi Ikonen puhevallan menettämisen uhalla hankkimaan nämä todistajat paikalle. Sitä ennen Oikeus ei voi erottaa Ikosta puheena olevasta Erik Poikosesta, joka on nyt hänen palveluksessaan.

Lähde

Karjalan tuomiokunnan renovoidut tuomiokirjat, Ilomantsin ja Suojärven osan talvikäräjät 6.2.1773, sivu 89

Heikki Ikonen vastaajana rengin suojelemisesta talvikäräjillä vuonna 1773

151.§.

Herra Notaari Carl Hassel kertoi, että lokanlahtelainen talollinen Heikki Ikonen oli suojellut rengiksi ottamaansa Heikki Poikosta henkikirjoitustilaisuudessa. Hasselin mukaan Ikonen tulee luopua rengistään ja lisäksi häntä on sakotettava sekä maksettava Hasselille aiheutuneet kustannukset.

Heikki Ikonen ei ollut paikalla, vaikka lautamies Turunen oli Olli Sorsan läsnä ollessa hänet näille käräjille haastanut. Heikki Poikonen halusi jäädä Ikonen palvelukseen, jonka kanssa hän oli tehnyt pestin viikon kuluttua Mikkelin päivästä.

Kihlakunnanoikeus katsoi tarpeelliseksi kuulla vastaaja Heikki Ikosta ja päätti lykätä asian Oikeudenkäymiskaaren XVI luvun 6.§:n perusteella seuraaville syyskäräjille. Nimismies Mandel velvoitettiin hankkimaan Heikki Ikonen näille käräjille.

Lähde

Karjalan tuomiokunnan renovoidut tuomiokirjat, Ilomantsin ja Suojärven osan talvikäräjät 10.2.1773, sivu 164